מי שאחזו פרק שביעי גיטין עג.

מסורת הש"ס

א) כתובות נ. ב"ב מח: יבמות ל: קי. לעיל לב. ב) תוספתא רפ"ה ע"ש. ג) [סנהדרין יח: ושם]. ד) [ל"ל מגדא פי' כמו על כל גדותיו והן גפי הטהרות. ערוך]. ה) כתובות פה. ו) כתובות מ:. ז) לעיל סה:. ח) [ע"ז לו:]. ט) [וע"ש תוס' כתובות מ: ד"ה לא]. י) לעיל רש"י אישקלוש"א. מגעול.

מוסף רש"י

כל דמקדש אדעתא דרבנן מקדש. תולה בדעת חכמים, דהא כתב משה ושמואל קאמר (יבמות צ:) כל המקדש אשה על דעת סנהדרין חכמי ישראל בישראל הוא מקדשה, שיהיו קיימין קדושין לפי דברי חכמים ויהיו בעלים לפי דברי חכמים על ידי גיטין שבכתובו חכמים (כתובות ג. וכשי"ז לעיל לג.). ואפקעינהו רבנן. על ידי גט זה, לקידושין מיניה. ושויהו למעות דקידושין מתנה לחפרא, דהפקר בית דין הפקר (יבמות צ:) כסיפא גט מה מחריסה (כתובות ג.). תינה. למימר לפקעתא, דקדיש בכספא. דומיא גט זה עוקר הקדושין ושוה מעות מתנה מעיקרן (שם וכשי"ז יבמות שם) לו: דהפקר בית דין הפקר נכי ממון וכליו קדשה בגזל ובמתנה דמי, דלא הוו קדושין (רשב"ם ב"ב מח:). קדיש בביאה דקי"ל נקדושין (ד.) מכי יקח אים אשה וכמלה, דאשה מתקדשת נמי בביאה (לעיל לג.). מאי איכא למימר. בשלמא על ידי גט כשר, אע"פ שהקידושין קיימים עד עכשיו, גזירת הכתוב הוא שהגט כותבו ומתיר לימוריו מכאן ולהבא, אבל זה שאינו גט מן התורה ואתה מכאיבו מפני דעתו של זה שקדשה על דעת חכמים ושביעלו על פי חכמים, צריך אתה לומר שמעיקרן לא יהו קידושין, ולו קדיש בגיאלה ואתה עוקר הקדושין למפרע מה תהא על ביאתו (כתובות ג.) מאי אפקעתא מיהא למימר, הא ביאה מאי שריא (יבמות צ:). שיורה רבנן לבעילתו בעילת זנות. מין דבדעתא דרבנן תלה, וכבנן אמור דכי יהיב לה גט כי הלי הכנעל ביאה לתיכוי בעילת זנות. (שם ושם וראה רש"י ותוספ' רש"י לעיל לג.). קאקי. חיורים. חיורי. על שם שוקנים היו, משלחני גלימי דאינשי. מפטיטין עליתות האנשים (כתובות פה. ועי"ש בבריון הש"ס). לא תתייחד עמו אלא בפני עדים. שכיב מרע שכתב ומסר גט לאשתו על מנת שאם מת יהא גט למפרע ולא מחקק לאליה, לא תתייחד עמו שמא יבא עליה ויהיה ליה גט יתן, ומנן כיון הלא מוסרין לפעור כגון יתן ואחיהו גט יתן כל שמתייחד עמה מאחר שכתבו לה, וטעמא גזירה שמא יאמרו ניקוב קודם לנפה (כתובות כז:). ואפילו על פי עבד. דייס בענב שהיא עמה (שם). שלבה גם בה בשפחתה. ושמשם כפניה (שם). מה היא באותן הימים. זה ניקוב מעכשיו אם מתי מחולי זה הרי זה גט אם מת מאותו חולי, מה היא כל ימי החולי (לעיל לב:).

מפנכו מפנה. אם מת מחולי האחר דהא אמרת לאו עמידה היא וגבי גט דמתני' הוא דבעינן אומדנא משום דמחולי זה קאמר לה: **לא סבירא להו הא דרב הונא.** דהיכא דלא אמר לה הכי מתי סבירא להו דאם עמד אינו חוזר: **גזירה שמא יאמרו יש גט לאחר מיתה.** דלמי אחר אמו למימר לא הוי גט עד דמיית וקא חזינן דלכי מיית הוי גיטא ש"מ יש גט לאחר מיתה ואתי לאכשורי זה גיטיך לאחר מיתה ולא ידעו דכיון דלא פרש מידי להכי יהבינא ליהלה שיהא גט מעכשיו ועי"מ שימות: **לא הוי גיטא.** דהא אדעתא דמיית יהב לה והא לא מת: **אינו גט.** דאונסא דלא שכיח הוא ולא מסיק אדעתיה ולא אמר אלא דימות ע"י החולי: **מאי שנא רישא דו.** אי אונסא דלא שכיח אסיק אדעתיה רישא נמי ליהוי גיטא דהא מתוך אותו חולי מת דמחולי זה לא משמע אלא מתוך חולי זה: **שלחו מפס.** על ידי מעשה שאירע באחד שאמר אם לא אעמוד במותי מחולי זה ואכלו ארי ושלחו הדבר לאדון ישראל והשיבו אין לנו שיהא גט דאונסא דלא שכיח לא אסיק אדעתיה: **קכיל עליה.** המוכר: **כל אונסא דמתיליד בה.** שיפלה את הלוקח: **אפיקו בה נהרא.** זוה המלך שיעבירו את הנהר דרך אותה שדה: **שפי ליה.** העמידה לפניו בשופי: **ואימא מרישא.** אדמותמת לי מסיפא מסייע לי מרישא: **לא אימר כי מדרשא.** במקום ישיבת תלמידי חכמים שיתרלוה: **זיל בתר סברא.** ומסתבר לאונסא דלא שכיח לא אסיק אדעתיה: **זכון שומשמין.** לקחו שומשמין: **אגור מלחי.** שכרו להם ספינים להוליכם לנימס: **קכילו עלייהו.** המוכרים: **כל אונסא דמתיליד.** עליהו בדרך: **אסתכר נהר מלכא.** ולא יכלו ספינות לעבור שעשו בו סכר שקורין אישקלוש"א: **אמרו להו.** רב פפא ורב הונא למוכרים אגורו ממרי כו': **קאקי חיורי.** חוזים לבנים לפי שהיו זקנים: **משלחי גלימי.** מפשיטין בגדי אנשים לומר פוסקים עליהם דין להנאתן: **מתני' לא תתייחד עמו.** זה שנתן גט ואמר לה מהיום אם מתי לא תתייחד עמו שמא יבא עליה לאיכא למ"ד חיישינן שמא נעל נשם קדושין ונריכה גט שני ונמצן דלא חיים נמי מ"מ פנויה היא ואסור להתייחד עם הפנויה[ט]: כאשת

אפי' על פי עבד אפי' ע"פ שפחה חוץ משפחתה מפני שלבה גם בה בשפחתה [יז]מה היא באותן הימים רבי יהודה אומר כאשת

מסיק אדעתיה וכיון דאסיק אדעתיה דעמו לפוטרה בכל ענין שימות ומתוך חולי זה הוא קאמר ולא מחמת חולי זה ורבא מהדר ליה דמשוכשת היא דהא קשיא רישא לסיפא ולא משום קיימא דעפשיה קאמר: **לא** תתייחד עמו **אלא בפני עדים.** לפי' הקונטרס ניחא דפירש מה היא נאותן הימים מלמה בפני נפשה היא אבל בזה גיטיך אחי שפיר דתלי בגמרא טעמא דמתניתין דלא תתייחד משום חשש קדושין ולא משום גט יתן שהרי כבר היה גט משעת נתינה אבל לפי' ר"ת ור"ח דמפ' דמה היא נאותן הימים קאי אריש אמהיום אם מתי ואפילו הכי לרבי יהודה הרי היא כאשת איש דגמרת מגורשת עד שעה אחת קמון למיתה וקשה לר"ש דא"כ אמאי תלי טעמא בגמרא משום חשש קדושין כיון דעדיין אינה מגורשת ואור"י דודאי לרבי יהודה הוי טעמא משום גט יתן אבל לרבי יוסי דאמר מגורשת ואינה מגורשת ולרבי מאיר דאמר בגמרא דבעילתה מהניא איכא למיחש לקדושין[יח]: לאוה

כל אונסא דמתיליד אתו לקמיה דרבא [א"ל] קאקי חיורי משלחי גלימא דאינשי אונסא דלא שכיח הוא והלכתא כרבא: **מתני'** לא תתייחד עמו אלא בפני עדים אפילו עבד אפילו שפחה חוץ משפחתה מפני שלבה גם בשפחתה ומה היא באותן הימים

ט) נתאה דל"ל דלא שכיח הוא ולא מעשיה לאתנויי עליה וכו'.

עין משפט נר מצוה

לה א מיי' פ"ט מהל' גירושין הלכה יח סמג עשין ג טוש"ע אה"ע סימן קמה סעי' ז:
לט ב מיי' פ"ט מהל' זכייה ומתנה הלכה כה סמג עשין פב טוש"ע מ"מ סי' רל סעיף כ:
מ ג מיי' פ"ט מהלכות גירושין הלכה עח סמג עשין ג טוש"ע אה"ע סי' קמה סעיף ד:
מא ד ה מיי' שם הלכ' ח טוש"ע שם סעיף ו:
מב ו מיי' פי"ט מהל' מכירה הלכה ה סמג לאוין קפ טוש"ע מ"מ סי' רכה סעי' ג וסעי' ד:
מג ז מיי' פ"ט מהל' גירושין הלכה כ סמג עשין ג טוש"ע אה"ע סי' קמה סעי' כ:

תוספות רי"ד

רבה ורבא לא ס"ל להא דרב הונא גזירה שמא יאמרו יש גט לאחר מיתה. פי' היכא דיהיב לה גט סתם הוי גט ואע"פ שעמד שאם אתה אומר שלא יהא גט אלא אם ימות יאמרו יש גט לאחר מיתה ויכשירו אע"ג דאמר לה זה גיטיך אם מתי ולא ידעו דכיון דלא פירש מידי להכי יהביה ניהלה שיהא גט מעכשיו אם ימות: ומי איכא מידי דמדאורייתא לא הוי גיטא ומשום גזירה שמא יאמרו יש גט לאחר מיתה שיריגן אשת איש לעלמא אין מאן דמקדש אדעתא דרבנן מקדש ואפקעינהו רבנן לקדושין מיניה והלכתא כרבה ורבא והכי אמרינן לקמן בפרקין אחקין שמואל בגיטא דש"מ אם לא מתי לא יהא גט ואם מתי יהא גט ואם לא מתי [לא] יהא גט למימרא שאם יתנו בסתם מיד הוי גט: א"ר אלעזר משמיה דרב ש"מ שניתק מחולי לחולי מתנתו מתנה: ת"ר הרי זה גיטיך מהיום אם מתי מחולי זה ונפל עליו בית או נשכו נחש או אכלו ארי אינו גט פי' דאונסא דלא שכיח [ט] אדעתיה לאקנויי עליה דלא להוי גיטא אם יאנס ואדעתא דהכי לא גמר ומקניה. ההוא גברא דזכין אדעא לחבריה קבול עליה כל אונסא דמתיליד לסוף אפיקו בה נהרא. פי' צוה המלך שיביאו הנהר דרך עליה. אתו לקמיה דרבינא א"ל זיל שפי ליה דהא קבילת עלך כל אונסא דמתיליד בה א"ל רב תחליפא לרבינא אונסא דלא שכיח הוא אינגלגל מילתא ומטא לקמיה דרבא אמר להו אונסא דלא שכיח הוא: רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע זבין שומשמי אנדא דנהר מלכא אגירו מלחי למעברינה וקבילו עלייהו כל אונסא דמתיליד ביה לסוף מסתכר נהר מלכא. פי' נסתם ולא היו הספינות יכולות לעבור אמרו להו אגירו חמרי ואסקינהו ניהלן דקא קבליתו עלייכו

והא קא משמע לן דהלך על משענתו. פי' כשלמא כדקס"ד דהלך ממש ואם עמד אינו מחוי דנקט הלך לרבותא אע"ג דהלך ממש צריך אומדנא כיון דעמד אינו מחוי אבל אמאי דקאמר דהלך לאו ממש אלא על משענתו אם כן פשיטא דצריך אומדנא ולהכי קאמר קמ"ל דהלך על משענתו כו': **מאי שנא רישא דו"ש סיפא.** דיוקא דמפרש טעמא דגזה איכא דבריתא הרי לא מת ממחולי זה אבל בסיפא אם לא יעמוד קאמר והרי לא עמד דלא עמד משמע כיון ע"י החולי כיון ע"י דבר אחר אבל גמרא שלנו אינו סובר חילוק זה אלא בכולה משמע ליה שימות ממון חולי זה:

איתיביה רבינא לרבא אם לא אעמוד מחולי זה ונפל עליו הבית. תימה מאי פריך ליה דבינא לרבא מגט הא אית ליה לרבא בפרק קמא דכתובות (דף כ:) לישנא קמא שהוא עיקר כדמוכח בהשולה (לעיל דף לב.) דאין טעמא אונס בגיטין דמפרש התם משום לטעות ומשום פרולות ומאי מהדר ליה רבא נמי ואימא מרישא דאינו גט והא סבר רבא התם דאין טעמא אונס בגיטין ואפי' באונסא דלא שכיחא אירי התם דשכיח אמרינן התם דלכ"ע אין אונס דמייתי מהא דפקיקה מבדא ודאי אונס דשכיח שאני דהוה ליה לאסוקי אדעתיה ואור"י דאיכא שלשה אונס דאונס דאונס דשכיח דגמרי לכ"ע אין אונס אונס ואונס דלא שכיח כלל כגון דשמעתין אפילו לרבא יש אונס אפילו בגיטין דליכא למיגזר משום לטעות דסברא דאינס כיון דלא שכיח כלל ומשום פרולות נמי לא גזור דכון כיון דלא שכיח כלל ופלוגתא דאין טעמא אונס היינו בשכיח ולא שכיח ועוד אור"י דאפילו הוי הכא אונס שכיח כי הוא דכתובות פריך שפיר דרבינא דדוקא בגי אם לא בחתי מכאן עד י"ב חדש אמרינן אין טעמא אונס בגיטין משום לטעות ומשום פרולות אע"ג דלא אסיק אדעתיה אונס דלא שכיח מ"מ הוי בכלל משמעות לשונו דאם לא בחתי משמע בכל ענין אלא יבא אבל אם מת ממחולי זה לא יעמוד מחולי זה מכאן ולא יעמוד מחולי זה משמע שרוצה לומר שאם ימות ע"י החולי יבא גט אבל אם ימות מחמת דבר אחר לא יבא גט ולהכי פריך רבינא דאם מיתה דלא אסיק אדעתיה אונס דלא שכיח משום לטעות ופרולות אין לנו לומר שיבא גט דדמי לאונס ואיטלולא דכיון דבכלל משמעות לשונו נמי לא הוי נפילת בית או נשיכת נחש אלא ולאי כל אונס מסיק אדעתיה וכיון דאסיק אדעתיה דעמו לפוטרה בכל ענין שימות ומתוך חולי זה הוא קאמר ולא מחמת חולי זה ורבא מהדר ליה דמשוכשת היא דהא קשיא רישא לסיפא ולא משום קיימא דעפשיה קאמר: **לא** תתייחד עמו **אלא בפני עדים.** לפי' הקונטרס ניחא דפירש מה היא נאותן הימים מלמה בפני נפשה היא אבל בזה גיטיך אחי שפיר דתלי בגמרא טעמא דמתניתין דלא תתייחד משום חשש קדושין ולא משום גט יתן שהרי כבר היה גט משעת נתינה אבל לפי' ר"ת ור"ח דמפ' דמה היא נאותן הימים קאי אריש אמהיום אם מתי ואפילו הכי לרבי יהודה הרי היא כאשת איש דגמרת מגורשת עד שעה אחת קמון למיתה וקשה לר"ש דא"כ אמאי תלי טעמא בגמרא משום חשש קדושין כיון דעדיין אינה מגורשת ואור"י דודאי לרבי יהודה הוי טעמא משום גט יתן אבל לרבי יוסי דאמר מגורשת ואינה מגורשת ולרבי מאיר דאמר בגמרא דבעילתה מהניא איכא למיחש לקדושין[יח]: לאוה

כל אונסא דמתיליד אתו לקמיה דרבא [א"ל] קאקי חיורי משלחי גלימא דאינשי אונסא דלא שכיח הוא והלכתא כרבא: **מתני'** לא תתייחד עמו אלא בפני עדים אפילו עבד אפילו שפחה חוץ משפחתה מפני שלבה גם בשפחתה ומה היא באותן הימים

ח) נתאה דל"ל דלא שכיח הוא ולא מעשיה לאתנויי עליה וכו'.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com